

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanego B. S. na rzecz powoda P. L. kwotę 4.680,30 zł z ustawowymi odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanych w wyroku oraz kwotę 717 zł tytułem kosztów postępowania. (wyrok z uzasadnieniem – k.48-50).

Apelacje od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy to jest:

1. art. 379 pkt. 5 kpc w zw. z art. 214 § 1 kpc skutkujący nieważnością postępowania w zakresie w jakim sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o odroczenie rozprawy;
2. art. 233 kpc w zakresie w jaki sąd przyjął, że strony łączyła umowa sprzedaży określonej treści.

Wskazując na powyższe uchybienia pozwany wnosił:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości. (apelacja k-53-56).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Na wstępie wskazać należy, że sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym uregulowanym w art. 505¹-505¹⁴ kpc.

W postępowaniu uproszczonym jeżeli sąd II instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Zarzut nieważności postępowania jest nieuzasadniony.

Zgodnie z art. 379 pkt. 5 kpc przyczynę nieważności postępowania stanowi pozbawienie strony możliwości obrony swych praw.

Pozbawienie strony możliwości obrony należy oceniać przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy i oznacza ono taką sytuację, w której sąd w ogóle nie powinien przystępować do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. W grę wchodzi jednak tylko wypadek, gdy strona rzeczywiście, wbrew swojej woli zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania (por. uzasadnienie wyroków z 10 maja 2000 r III CKN 416/98 – OSNC 2000/12/220, z 13 czerwca 2002 r V CKN 1057/00).

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na uniemożliwieniu uczestniczenia w postępowaniu rozpoznawczym wbrew swojej woli.

Występuje ono jednakże tylko wtedy gdy strona została pozbawiona uprawnień procesowych wskutek wadliwego działania sądu, a nie wtedy gdy strona na skutek własnego działania z uprawnień tych nie skorzystała, nie biorąc udziału w rozprawie, o której terminie została prawidłowo zawiadomiona (por. postanowienie SN z 2 lutego 2006 r II CZ 134/05). Powyższe dotyczy także pełnomocników stron.

Dokonując analizy czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, należy najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie zbadać czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu i wreszcie ocenić czy pomimo zaistnienia tych przesłanek strona mogła bronić swych praw w procesie.

Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych warunków można uznać, że strona została pozbawiona możliwości działania (por. wyrok SN z 28 marca 2008 r V CSK 488/07).

Zarzut pozbawienia strony możliwości obrony jej praw został oparty w rozpoznawanej sprawie na bezzasadnym, w ocenie pełnomocnika pozwanego oddaleniu jego wniosku o odroczenie rozprawy co według skarżącego nastąpiło z naruszeniem art.214 § 1 kpc.

Wskazać należy, że termin rozprawy wyznaczony został na dzień 14 sierpnia 2015 roku i znany był pełnomocnikowi pozwanego już od dnia 26 lutego 2015 roku (por. potwierdzenie odbioru zawiadomienia o terminie rozprawy – k.41).

Pismem procesowym złożonym w dniu 31 lipca 2015 roku pełnomocnik pozwanego wnosila o odroczenie rozprawy wyjaśniając, że jest w zaawansowanej ciąży i przebywa na zwolnieniu lekarskim. Planowany termin zgłoszenia się do szpitala został wyznaczony na 14 sierpnia 2015 roku. Jednocześnie poinformowała, że kancelarię prowadzi jedynie z radcą prawnym M. M., z którym pozostaje w związku małżeńskim, co uniemożliwia również jego stawiennictwo na rozprawie.

Do wniosku dołączono zwolnienie lekarskie wystawione na druku ZUS na okres od 24 lipca 2015 r do 19 sierpnia 2015 r oraz zaświadczenie lekarskie z 29 grudnia 2014 r o planowanym terminie porodu na dzień 19 sierpnia 2015 r (pismo k-34-37).

Pełnomocnik powoda wnosil o oddalenie wniosku o odroczenie rozprawy wywodząc, że zmierza on do przedłużenia postępowania, gdyż oprócz gołosłownych twierdzeń negujących zasadność powództwa nie przedstawiono żadnych dowodów potwierdzających powyższe stanowisko.

W świetle powyższych okoliczności sprawy Sąd Rejonowy zasadnie oddalił wniosek o odroczenie rozprawy.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska skarżącego, wyrażonego w uzasadnieniu apelacji, że w przedstawionym stanie faktycznym nie znajduje zastosowania art. 214¹ § 1 kpc obligujący do usprawiedliwienia niestawiennictwa z powodu choroby pełnomocnika, zaświadczeniem potwierdzającym niemożność stawienia się na wezwanie sądu wystawionym przez lekarza sądowego, gdyż podstawą wniosku o odroczenie rozprawy nie była choroba pełnomocnika ale wyznaczony termin porodu i okres okołoporodowy,

Po pierwsze zaświadczenie o terminie porodu podchodziło z bardzo odległej daty tj. z grudnia 2014 roku, a po drugie skoro pełnomocnik pozwanego przebywała na zwolnieniu lekarskim to okres okołoporodowy nie zwalniał jej od przedstawienia zaświadczenia lekarza sądowego o którym mowa w art. 214¹ § 1 kpc.

Gdyby jednak nawet przyjąć koncepcję skarżącego, że wyznaczony w miesiącu grudniu 2014 roku termin porodu przypadający w okolicach terminu rozprawy (14 sierpnia 2015 r.) był nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przezwyciężyć (214¹ § 1 kpc), a zatem nie mógł być traktowany jako choroba, to nie mogło umknąć uwadze Sądu, że pełnomocnik posiadał dostatecznie dużo czasu na ustanowienie substytutu. Odwoływanie się do stanowiska mocodawcy, które rzekomo obligowało pełnomocnika do osobistego występowania przed sądem nie znajduje żadnego potwierdzenia w treści pełnomocnictwa, które wręcz przewidywało prawo substytucji i nie zawierało w tym względzie żadnych ograniczeń (Por. k.29).

Przepis art. 91 pkt. 3 kpc stanowi wprost, że pełnomocnictwo obejmuje z samego prawa umocowanie do udzielania dalszego pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu.

Zgodnie z treścią pełnomocnictwa i art. 91 pkt. 3 kpc substytutem mógł być każdy inny radca prawny lub adwokat także z innej kancelarii. Nie logiczne i wręcz sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem byłoby przyjęcie, że jedyną kancelarią w Ł. do której pozwany miał zaufanie była kancelaria prowadzona przez pełnomocniczkę pozwanego i jej męża. Każdy radca prawny i adwokat zobowiązany jest do zachowania tajemnicy zawodowej, zatem nie zachodziło niebezpieczeństwo ujawnienia tajemnicy związanej z kondycją finansową i zasadami współpracy pozwanego z innymi kontrahentami.

Bez znaczenia jest załączone do apelacji zaświadczenie lekarskie o urodzeniu w dniu 14 sierpnia 2015 roku dziecka, skoro istniał w tym stanie faktycznym obowiązek i możliwość ustanowienia substytuta.

W konsekwencji wobec zasadności oddalenia wniosku o odroczenie rozprawy i poczynionych wyżej rozważań nie zachodziła nieważność postępowania wskutek pozbawienia pozwanego możliwości obrony jego praw.

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia art. 233 kpc w zakresie w jakim sąd przyjął, że strony łączyła umowa sprzedaży określonej treści podczas gdy w ocenie skarżącego z zebranego materiału dowodowego w oparciu o zasady logicznego rozumowania oraz wszechstronne rozważenie materiału dowodowego, wniosku takiego wysnuć nie można.

Wszechstronne rozważenie materiału dowodowego oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności. Normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, wszechstronny i racjonalny rozważa materiał dowodowy jako całość (por. SN z 26 czerwca 2003 r V CKN 417/01 i z 10 czerwca 1999 r II UKN 685/98).

Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy, a także wysnuty z nich wniosek, że strony łączyła umowa sprzedaży określona w art. 535 § 1 kc, której dowodem były przedstawione przez powoda faktury VAT na łączną kwotę 4.680,30 zł (por. k.9-12).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (przypuszczać należy, że zarzut naruszenia art. 233 kpc odnosił się do § 1 tegoż artykułu) wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Zarzut ten nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego dokonanych na podstawie własnej korzystnej dla siebie ocenie materiału dowodowego (por. postanowienie SN z 10 stycznia 2002 r II CKN 572/99). Zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc mógłby okazać się skuteczny tylko w wypadku wykazania, że zastosowane przez sąd kryteria oceny wiarygodności dowodów były oczywiście błędne (por. wyrok SN z 16 kwietnia 2002 r V CKN 1446/00).

Skarżący zarzucając naruszenie art. 233 kpc nie wykazał na czym polegało uchybienie zasadom logicznego rozumowania, i które wnioski Sądu Rejonowego były sprzeczne z zebrany materiałem dowodowym, zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Nie podał również, których jego wniosków dowodowych sąd nie uwzględnił.

Podkreślić należy, że pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty oprócz twierdzenia, że faktury nie stanowią dowodu zawarcia umowy sprzedaży materiałów budowlanych ani dowodu należytego jej wykonania, nie zaoferował żadnych wniosków dowodowych. Nie przedstawił choćby odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, w której kwestionowałby zawarcie umowy sprzedaży określonych w fakturach materiałów budowlanych lub też podnosił nienależyte jej wykonanie.

W myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 kc, której procesowym odpowiednikiem jest art. 232 zdanie I kpc na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (tak SN w orzeczeniu z 3 października 1968 r II PR 313/69) a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wniosek o oddalenie powództwa (tak SN w orzeczeniu z 20 kwietnia 1982 r I CR 72/82). Pozwanego obciążał zatem obowiązek wykazania okoliczności niweczących prawo powoda.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje – zgodnie z potrzebami obrotu – zapatrywanie, że faktura VAT może spełniać wiele funkcji, które wykraczają poza kwestie podatkowe. Między innymi faktura stanowi „stwierdzenie wiarygodności pismem” w rozumieniu art. 514 kc, a jej treść może także w istotnym zakresie współkształtować lub wręcz określać treść umowy lub stanowić dowód jej zawarcia (por. uzasadnienie uchwały SN z 10 lipca 2008 r III CZP 62/08 – OSNC 2000/7-8/106).

W świetle powyższych rozważań apelację pozwanego jako bezzasadną należało oddalić w oparciu o art. 385 kpc.